

Правни факултет Универзитета у Нишу
Faculty of Law, University of Niš

Међународна научна конференција
International Scientific Conference

ПРАВНИ ПРИНЦИПИ У САВРЕМЕНОМ ПРАВУ
LEGAL PRINCIPLES IN CONTEMPORARY LAW

Зборник сажетака
Collection of summaries

Ниш, април 2024.

**„ПРАВНИ ПРИНЦИПИ У САВРЕМЕНОМ ПРАВУ”
”LEGAL PRINCIPLES IN CONTEMPORARY LAW”**

Зборник сажетакa / Collection of summaries

Издавач / Publisher

Правни факултет Универзитета у Нишу / Faculty of Law, University of Niš

За издавача / For the Publisher

Проф. др Небојша Раичевић, декан

Организатор Конференције / Conference organizer

Центар за правна и друштвена истраживања

Уредници Конференције / Editors-in Chief

Проф. др Небојша Раичевић, редовни професор и декан, Правни факултет Универзитета у Нишу

Проф. др Душица Миладиновић-Стефановић, ванредни професор и продекан за науку и финансије, Правни факултет Универзитета у Нишу

Организациони одбор / Organizing Committee

Проф. др Небојша Раичевић, редовни професор и декан, Правни факултет, Универзитет у Нишу, уредник Конференције;

Проф. др Душица Миладиновић-Стефановић, ванредни професор и продекан за науку и финансије, Правни факултет, Универзитет у Нишу, уредник конференције;

Проф. др Мирослав Лазић, редовни професор и главни и одговорни уредник часописа „Зборник радова Правног факултета у Нишу”;

Проф. др Дејан Вучетић, редовни професор и продекан за наставу, Правни факултет, Универзитет у Нишу;

Проф. др Михајло Цветковић, ванредни професор и управник Центра за правна и друштвена истраживања, Правни факултет, Универзитет у Нишу;

Prof. dr hab. Tadeusz Zembrzuski, Full Professor, Faculty of Law and Administration, University of Warsaw, Poland;

Prof. dr Olga Kosevaliska, Full Professor, Dean, Faculty of Law, University “Goce Delchev” in Stip, Republic of North Macedonia;

Проф. др Горан Марковић, редовни професор и декан, Правни факултет, Универзитет у Источном Сарајеву, Босна и Херцеговина;

Prof. dr Tunjica Petrašević, Associate Professor, Dean, Faculty of Law, University “Josip Juraj Strossmayer”, Croatia;

Prof. Cristian Dumitru Miheș, Associate Professor, Dean, Faculty of Law, University of Oradea, Romania.

Технички уредник / Desktop Publishing: Владимир Благојевић

Превод резимеа / Proofreading: Гордана Игњатовић

Корице / Cover: Владимир Благојевић

Штампа / Print: Графика Галеп, Ниш

Тираж / Circulation: 150

ISBN: 978-86-7148-319-3

CRIMINAL ACT OF UNLAWFUL OCCUPATION OF PREMISES: JUSTIFIABILITY OF THE CRIMINAL OFFENCE FROM THE PERSPECTIVE OF THE ULTIMA RATIO PRINCIPLE	126

**СЕСИЈА ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКУ И ТРГОВИНСКОПРАВНУ ОБЛАСТ
ECONOMIC, FINANCIAL AND TRADE LAW SESSION**

Prof. Savina Mihaylova-Goleminova, PhD

LEGAL PRINCIPLES IN THE CONTEMPORARY FINANCIAL CONTROL AND AUDIT IN THE PUBLIC SECTOR.....	129
ПРАВНИ ПРИНЦИПИ У САВРЕМЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ КОНТРОЛИ И РЕВИЗИЈИ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ	130

**Проф. др Игор Камбовски,
Мр Александар Шопов**

ВЕШТАЧКА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА И АУТОМАТИЗОВАНО УГОВАРАЊЕ КОД ЕЛЕКТРОНСКЕ ТРГОВИНЕ.....	131
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND AUTOMATED CONTRACTING IN ELECTRONIC COMMERCE	132

Проф. др Љубица Николић

ИЗАЗОВИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ РЕГУЛАТИВЕ О ЈАВНОЈ СВОЈИНИ У СРБИЈИ	133
CHALLENGES IN IMPLEMENTING THE PUBLIC PROPERTY REGULATIONS IN SERBIA.....	134

Проф. др Предраг Н. Цветковић

ТИПОЛОГИЈА ПРАВНИХ ПРИНЦИПА У ДИГИТАЛНОМ ОКРУЖЕЊУ: УВОДНА РАЗМАТРАЊА	135
A TYPOLOGY OF LEGAL PRINCIPLES IN THE DIGITAL ENVIRONMENT: INTRODUCTION.....	136

**Проф. др Александар Мојашевић,
Александар Михајловић**

СОЦИЈАЛНО ПРЕДУЗЕТНИШТВО КАО ИНОВАТИВНИ НАЧИН ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ ДРУШТВЕНИХ ГРУПА.....	137
SOCIAL ENTREPRENEURSHIP AS AN INNOVATIVE WAY OF RESOLVING PROBLEMS OF LESS EMPLOYABLE SOCIAL GROUPS	138

Проф. др Светислав В. Костић

СРПСКЕ ПОРЕСКЕ МЕРЕ ЗА ИНДУСТРИЈУ ЗНАЊА: ПРИВРЕМЕНО ПОСУСТАЈАЊЕ ИЛИ ТРАЈНИЈЕ ОДСУСТВО ВИЗИЈЕ	139
SERBIAN TAX INCENTIVES FOR KNOWLEDGE-BASED ECONOMY: A TEMPORARY SETBACK OR A LONG-TERM LACK OF VISION	140

Проф. др Игор Камбовски,

Редовни професор,

Правни факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ у Штипу,

Мр Александар Шопов,

Судија Апелационог суда у Скопљу,

докторанд, Правни факултет „Јустинијан Први“,

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ у Скопљу,

Република Северна Македонија

UDK: 004.8:[339:077

ВЕШТАЧКА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА И АУТОМАТИЗОВАНО УГОВАРАЊЕ КОД ЕЛЕКТРОНСКЕ ТРГОВИНЕ

Вештачка интелигенција (ВИ) је развијена са намером да имитира људски ум и способности доношења одлука. ВИ се већ користи код електронске трговине и омогућава појединцима да склапају уговоре путем електронског медија (интернета), на начин што омогућава коришћење ВИ за улазак у пословне трансакције, уз поштовање строгих законских услова и параметара који ограничавају њену аутономију, како би се избегле лажне или штетне трансакције. ВИ је дизајнирана да реплицира способност људског расуђивања и доношења одлука, али јој недостаје то људско расуђивање, уверење и сензибилитет. У предуговорној фази, ВИ је корисна за анализу и обраду великих база података, што укључује препознавање образаца уговора, идентификацију аномалија, оптимизацију, стандардизацију и др. ВИ може брзо да апсорбује и анализира податке, може да идентификује неприменљиве клаузуле и упозори корисника о могућим грешкама у фази припреме електронског уговора. У постуговорној фази, од ВИ се очекује да прати учинак страна у спровођењу права и обавеза који произлазе из уговора, може да прати рокове и да превенира кашњења или одступања у фазама испуњења уговора. Међутим, потенцијална употреба потпуно аутономног система ВИ за закључење уговора је забрињавајућа. Када систем ВИ даје понуду или прихвата понуду у име трговца, без изричитог знања трговца о тачном садржају таквог уговора, да ли се ова понуда или прихватање може сматрати валидним? Да ли је уговор закључен и да ли обавезује обе стране? Аутономно уговарање засновано на вештачкој интелигенцији има потенцијал и тенденцију да промени основне класичне постулате уговорног права. ВИ може израдити, прегледати, анализирати и дати препоруке за уговоре у кратком временском интервалу, али питање недостатка транспарентности, одговорности и правичности у креирању и управљању животним циклусом уговора је од круцијалног значаја за сам уговор и због тога је неопходно да се компликованим одлукама и стварању уговора дода етичка компонента кроз људски „*final touch*“.

Кључне речи: вештачка интелигенција, електронска трговина, аутоматизовано уговарање.

Prof. Igor Kambovski, LL.D.,

Full Professor,

Faculty of Law, University "Goce Delchev" in Shtip,

Aleksandar Šopov, LL.M.,

Judge of the Appellate Court in Skopje,

PhD Student, Faculty of Law Iustinianus Primus,

"Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje,

Republic of North Macedonia

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND AUTOMATED CONTRACTING IN ELECTRONIC COMMERCE

Artificial Intelligence (AI) is developed with the intention of imitating the human mind and decision-making abilities. AI is already used in E-commerce; it enables individuals to enter into contracts via the Internet and to engage in a business transaction by respecting strict legal conditions and parameters that limit its autonomy, in order to avoid false or harmful transactions. AI is designed to replicate the ability of human reasoning and decision-making but it lacks human reasoning, conviction and sensitivity. In the pre-contract phase, AI is useful for analysis and processing of large databases, which includes contract pattern recognition, anomaly identification, optimization, etc. AI can quickly absorb and analyze data, it can identify inapplicable clauses and warn the user about possible errors in the stages of preparing an electronic contract. In the post-contract phase, AI is expected to monitor the implementation of rights and obligations arising from the contract. It can also prevent delays or deviations in the contract performance phase. However, the potential use of a fully autonomous AI system for concluding contracts is worrisome. When an AI system makes an offer or accepts an offer on behalf of a merchant, without the merchant's explicit knowledge of the exact content of such an agreement, can this offer or acceptance be considered valid? Has a contract been concluded and is it legally binding on both parties? Autonomous contracting based on AI has the potential and tendency to change the basic classical postulates of contract law. AI can create, review, analyze and give a recommendation for a contract in a short period of time. However, the lack of transparency, responsibilities and fairness in the creation and management of the life cycle of the contract is of crucial importance for the contract itself. Therefore, it is necessary to make complicated decisions and create the contract with a "human touch".

Keywords: Artificial Intelligence, e-commerce, automated contracting.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34(082)

МЕЂУНАРОДНА научна конференција Правни принципи у
савременом праву (2024 ; Ниш)

Зборник сажетака / Међународна научна конференција Правни
принципи у савременом праву, Ниш, април 2024. = Collection of
summaries / Legal principles in contemporary law ; [уредници
конференције, editors-in chief Небојша Раичевић, Душица
Миладиновић-Стефановић ; превод резимеа Гордана Игњатовић]. -
Ниш : Правни факултет Универзитета = Niš : University, Faculty of
Law, 2024 (Ниш : Графика Галеб). - 216 стр. ; 24 cm

Упоредо резимеи на срп. језику и енгл. превод. - Тираж 150.

ISBN 978-86-7148-319-3

а) Право -- Зборници

COBISS.SR-ID 142318089